

1 Ko praksē nozīmē juridiskais termins "dokumentu izsniegšana"? Kāpēc pastāv īpaši noteikumi attiecībā uz rakstisku dokumentu izsniegšanu?

Tiesas dokumenta izsniegšana ir dokumenta piegāde tā saņēmējam tādā veidā, kas ļauj saņēmējiem laikus iepazīties ar dokumentu, lai īstenotu un aizstāvētu savas tiesības. Civilprocesa likums paredz dažādus izsniegšanas veidus, tajā skaitā izsniegšanu ierakstītā vēstulē, elektroniski, ar tiesu izpildītāja starpniecību, vai piegādā ziņnesī. Lai tiesas dokumentu uzskatītu par izsniegtu, dokumenta izsniegšanai jānotiek saskaņā ar tiesību aktu formālajām prasībām un tā jādokumentē šim nolūkam noteiktajā formā.

2 Kādi dokumenti ir formāli jāizsniedz?

Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta otrajai daļai tiesas sagatavotie dokumenti - spriedumi, lēmumi, paziņojumi, pavēstes, pieteikumi sevišķās tiesāšanās kārtībā, apelācijas, kasācijas sūdzības, rakstveida paskaidrojumu noraksti, visi dokumenti, kurus sagatavo un tiesai iesniedz lietas dalībnieki, bet kurus tālāk izsniedz tiesa.

3 Kas ir atbildīgs par dokumentu izsniegšanu?

Ārvalsts dokumentu nodošanu adresātam Latvijā nodrošina tiesu izpildītāji.

Centrālā institūcija ir Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome (Council of Sworn Bailiffs of Latvia)

Adrese: Brīvības iela 82-3, Rīga, LV-1001, Latvija

Tālrunis Nr.: +371 67290005, Fakss: +371 67290006

E-pasts: documents@lzi.lv

4 Adreses noskaidrošana**4.1 Vai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Regulu (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpus tiesas civillietu vai komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs pieprasījuma saņēmēja iestāde šajā dalībvalstī pēc savas iniciatīvas cenšas noskaidrot adresāta, kam ir jāizsniedz dokumenti, atrašanās vietu, ja adresāts vairs nedzīvo adresē, kas zināma pieprasītājai iestādei?**

Institūcija, kas saņem pieprasījumu (zvērinātu tiesu izpildītāju padome) papildus esošajiem datiem, ja nepieciešams, pārbauda (precizē), vai personai ledzīvotāju reģistrā un/vai Uzņēmumu reģistrā norādīta cita adrese.

Latvijas kompetentās iestādes neveic adrešu noskaidrošanu, bet gan tikai nepieciešamības gadījumā to precizē.

4.2 Vai ārvalstu tiesu iestādēm un/vai tiesvedības pusēm ir piekļuve reģistriem vai pakalpojumiem šajā dalībvalstī, kas ļauj noskaidrot personas pašreizējo adresi? Ja jā, tad kādi reģistri vai pakalpojumi ir pieejami un kādas procedūras jāievēro? Kāda maksa, ja tāda ir, būtu jāmaksā?

Uzņēmumu reģistrā iekļautās pamatinformācijas iegūšana par uzņēmumu iegūstama bez maksas:

<https://www.lursoft.lv/?l=en>

Lai noskaidrotu privātpersonas adresi, var tikt iesniegts oficiāls pieprasījums Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē. Pieprasījumā jānorāda, kādēļ dati nepieciešami, lai datu apstrādātāji varētu izlemt, vai ir pamats sniegt datus. Ledzīvotāju reģistru uztur Iekšlietu ministrija:

<http://www.pmlp.gov.lv/en/>

4.3 Kā iestādes šajā dalībvalstī nodarbojas ar lūgumiem, kas nosūtīti saskaņā ar Padomes 2001. gada 28. maija Regulu (EK) Nr. 1206/2001 par sadarbību starp dalībvalstīs tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās un komercietās, kuru mērķis ir atklāt personas pašreizējo adresi?

Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome nenodrošina adreses noskaidrošanu (atbildētāju meklēšanu), bet gan tikai veic adreses precizēšanu. Tomēr, katrs lūgums tiek izvērtēts individuāli īpaši pievēršot uzmanību jautājumiem, kas skar bērnu intereses.

5 Kādā veidā parasti tiek izsniegts dokuments? Vai pastāv alternatīvas metodes, ko var izmantot (citas metodes, kas nav 6. punktā minētā alternatīvā izsniegšana)?

Dokumentu izsniedz tiesu izpildītājs dodoties pie adresāta.

6 Vai civilajā tiesvedībā ir pieļaujama elektroniska dokumentu izsniegšana (tiesas vai ārpus tiesas dokumentu izsniegšana, izmantojot attālinātas elektroniskās saziņas līdzekļus, piemēram, e-pastu, drošas interneta lietotnes, faksu, izziņas utt.)? Ja jā, kāda veida tiesvedībā šāda metode ir paredzēta? Vai ir kādi ierobežojumi šādas dokumentu izsniegšanas metodes izmantojamībai/pieejamībai, atkarībā no tā, kas ir adresāts (juridiskas profesijas pārstāvis, juridiska persona, uzņēmums vai cita veida uzņēmējs utt.)?

Advokātam, notāram, tiesu izpildītājam, valsts un pašvaldību iestādēm pavēsti nosūta elektroniskā pasta sūtījumā.

Advokātam tiesa par tās sagatavotiem dokumentiem, kā arī par citiem elektroniski sagatavotiem dokumentiem paziņo tiešsaistes sistēmā.

Notāram, tiesu izpildītājam, valsts un pašvaldību iestādēm par tiesas sagatavotiem dokumentiem, kā arī par citiem elektroniski sagatavotiem dokumentiem paziņo elektroniskā pasta sūtījumā, ja vien šajā daļā minētā persona nav paziņojusi tiesai par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā.

Tiesas dokumentus piegādā elektroniskā pasta sūtījumā, ja lietas dalībnieks paziņojis tiesai, ka viņš piekrīt saziņai ar tiesu izmantot elektronisko pastu. Šādā gadījumā tiesas dokumentus nosūta uz lietas dalībnieka norādīto elektroniskā pasta adresi. Ja tiesa konstatē tehniskus šķēršļus tiesas dokumentu piegādāšanai elektroniskā pasta sūtījumā, tos piegādā citā šā panta otrajā daļā minētajā veidā.

Ja lietas dalībnieks paziņojis tiesai, ka viņš piekrīt elektroniskajai saziņai ar tiesu, kā arī par savas dalības reģistrēšanu tiešsaistes sistēmā, tiesas dokumentus paziņo tiešsaistes sistēmā. Ja tiesa konstatē tehniskus šķēršļus tiesas dokumentu paziņošanai tiešsaistes sistēmā, tos piegādā citā šā panta otrajā daļā minētajā veidā, bet tiesas pavēsti nosūta uz lietas dalībnieka norādīto elektroniskā pasta adresi.

7 "Alternatīvā" izsniegšana**7.1 Vai šīs dalībvalsts tiesību aktos ir paredzētas citas izsniegšanas metodes gadījumos, kad nav bijis iespējams izsniegt dokumentus adresātam (piemēram, paziņojums uz mājas adresi, tiesu izpildītājam, izmantojot pasta pakalpojumus vai publicējot sludinājumu)?**

Ja tiesas dokumentu piegādātājs nesastop adresātu, viņš izsniedz tiesas dokumentus kādam no kopā ar šo personu dzīvojošiem pieaugušajiem ģimenes locekļiem. Ja tiesas dokumentu piegādātājs nesastop adresātu tā darbavietā, viņš atstāj izsniedzamos dokumentus darbavietas administrācijai — nodošanai adresātam. Minētajos gadījumos tiesas dokumentu saņēmējs paraksta daļā norāda savu vārdu un uzvārdu, dokumenta izsniegšanas laiku un datumu, kā arī attiecības ar adresātu vai ieņemamo amatu un tiesas dokumentu nekavējoties nodod adresātam.

Aicināšana uz tiesu ar publikāciju laikrakstā

(1) Atbildētāju, kura adresi nevarēja noskaidrot saskaņā ar šā likuma 54.1 pantu vai kuram dokumentus nevarēja izsniegt adresē, kuru bija norādījis lietas

dalībnieks saskaņā ar šā likuma 54.1 panta pirmo daļu, vai kuram tiesas dokumentus nevarēja izsniegt saskaņā ar šā likuma 56.2 pantu, aicina uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(2) Neatkarīgi no aicinājuma publikācijas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" prasītājs ir tiesīgs tiesas aicinājuma tekstu publicēt uz sava rēķina citos laikrakstos.

(3) Laikrakstā publicējams pavēstes saturam atbilstošs aicinājuma teksts.

(4) Tiesa var izskatīt lietu bez atbildētāja piedalīšanās, ja pagājis ne mazāk kā viens mēnesis no aicinājuma publikācijas dienas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

(5) Līdztekus atbildētāja aicināšanai ar publikāciju laikrakstā pavēste piesūtāma arī pēc viņa nekustamās mantas atrašanās vietas, ja to norādījis prasītājs.

7.2 Ja tiek izmantotas citas metodes, kad tiek uzskatīts, ka dokumenti ir izsniegti?

1) datumā, kad adresāts vai cita persona tos pieņēmusi saskaņā ar šā likuma 56.panta trešo, septīto vai astoto daļu;

2) datumā, kad persona atteikusies tos pieņemt (57.pants);

3) septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu;

4) trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu;

5) trešajā dienā pēc nosūtīšanas, paziņojot tiešsaistes sistēmā.

(2) Tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu vai paziņojot tiešsaistes sistēmā, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērslī dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

57.pants. Sekas, ko rada atteikšanās pieņemt tiesas dokumentus

(1) Ja adresāts atsakās pieņemt tiesas dokumentus, dokumentu piegādātājs izdara dokumentā attiecīgu atzīmi, norādot arī atteikšanās iemeslus, datumu un laiku.

(2) Atteikšanās pieņemt tiesas dokumentus nav šķērslis lietas izskatīšanai.

7.3 Ja alternatīva izsniegšanas metode nozīmē, ka dokumentus var nodot glabāšanā konkrētā vietā (piemēram, pastā), kā adresātu informē par to, ka dokumenti ir nodoti glabāšanā?

Ja tiesas dokumentu izsniedz ar nodošanu glabāšanā pastā, par to saņēmēja adresē atstāj vai uz to nosūta rakstisku paziņojumu. Ja tas nav iespējams, paziņojumu piestiprina saņēmēja mājokļa, uzņēmuma telpu vai uzturēšanās vietas durvīm vai izsniedz tuvumā dzīvojošai personai, lai tā to tālāk nodotu saņēmējam. Paziņojumā skaidri jānorāda, ka glabāšanā nodoto dokumentu sūtījusi tiesa.

7.4 Ja adresāts atsakās pieņemt dokumentu, kādas tam var būt sekas? Vai uzskata, ka dokumenti ir tiešām izsniegti, ja atteikums nebija likumīgs?

57.pants. Sekas, ko rada atteikšanās pieņemt tiesas dokumentus

(1) Ja adresāts atsakās pieņemt tiesas dokumentus, dokumentu piegādātājs izdara dokumentā attiecīgu atzīmi, norādot arī atteikšanās iemeslus, datumu un laiku.

(2) Atteikšanās pieņemt tiesas dokumentus nav šķērslis lietas izskatīšanai.

8 Izsniegšana, izmantojot pasta pakalpojumus, no ārvalstīm (Dokumentu izsniegšanas regulas 14. pants)

8.1 Ja pasta pakalpojumu sniedzējs izsniedz dokumentu, kas no ārvalstīm nosūtīts adresātam šajā dalībvalstī, situācijā, kad ir nepieciešams saņemšanas apstiprinājums (Dokumentu izsniegšanas regulas 14. pants), vai pasta pakalpojumu sniedzējs piegādā dokumentu tikai adresātam, vai tas saskaņā ar valsts noteikumiem par pasta sūtījumu piegādi var piegādāt dokumentu arī citai personai tajā pašā adresē?

Ja īpaši tiek norādīts, tad izsniegšana var tikt veikta tiesas telpās izsaucot adresātu ar pavēsti uz tiesu.

Dokumentu var izsniegt pa pastu, ja to nosūta ar ierakstītu pasta sūtījumu. Sūtījumu izsniedz pasta nodaļā vai pasta piegādes darbinieki, un personai, kas norādīta kā izsniegtā dokumenta saņēmējs, vai šās personas pārstāvim ir jāparakstās par saņemšanu; tai jāuzrāda arī personu apliecinošs dokuments.

Puse, kas izmanto šo pasta pakalpojumu, var arī norādīt, ka sūtījums ir jāizsniedz tikai personīgi konkrētai personai.

8.2 Ņemot vērā šīs dalībvalsts noteikumus par pasta sūtījumu piegādi, kā notiek dokumentu izsniegšana no ārvalstīm saskaņā ar 14. pantu Dokumentu izsniegšanas regulā Nr. 1393/2007, ja piegādes adresē nebija sastopams nedz adresāts, nedz arī kāda cita persona, kas ir pilnvarota saņemt piegādi (ja tas ir iespējams saskaņā ar valsts tiesību aktiem par pasta sūtījumu piegādi, sk. iepriekš)?

Ja izsniegšana ar ierakstītu pasta sūtījumu ir nesekmīga, nav vairs citu iespēju dokumentu izsniegšanai, izmantojot pastu.

8.3 Vai pasts nogaida konkrētu laika posmu, kurā var saņemt dokumentus, pirms tos nosūta atpakaļ kā nepiegādātus? Ja atbilde ir "jā", kā adresātu informē par to, ka pasta iestādē ir pasta sūtījums, ko viņš var saņemt?

Dokumenta, kas nosūtīts ar ierakstītu pasta sūtījumu, saņēmējs tiek par to informēts ar paziņojumu, kurš nosūtīts uz saņēmēja mājas adresi. Sūtījums tiek uzglabāts pasta nodaļā 30 dienas, skaitot no saņemšanas datuma. Saņēmējs tiek aicināt ierasties pastā vismaz divas reizes.

9 Vai pastāv kāds rakstisks apliecinājums par to, ka dokuments ir izsniegts?

Izsniedzot tiesas dokumentu, ja tas izsniegts nosūtot pa pastu, lietā izdara atzīmi, norādot, kur un kad izsniegts dokuments, atzīme tiek veikta arī pasta dokumentā.

10 Kas notiek gadījumos, kad kaut kādu iemeslu dēļ adresāts nesaņem dokumentus vai dokumenti nav izsniegti likumā noteiktajā kārtībā (piemēram, dokumenti tiek izsniegti trešai personai)? Vai, neskatoties uz to, dokumentu izsniegšana būs spēkā (piemēram, vai var tikt novērstas likuma normu neievērošanas sekas), vai dokumentu izsniegšana ir jāizdara no jauna?

Tiesa pati vai ar centrālās iestādes starpniecību sazināsies ar attiecīgo ārvalsti un lūgs atkārtoti sagatavot lūgumu par dokumentu izsniegšanu pamatojoties uz adresāta lūgumu.

11 Vai personai ir jāmaksā par dokumentu izsniegšanu? Ja jā, tad cik?

Nē, nav jāmaksā.

Lapa atjaunināta: 07/06/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.